

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΩΝ (Δ14)
ΤΜΗΜΑ : Α´**

**Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 10110 - Αθήνα
Πληροφορίες : Ε. Ράπτη
Τηλέφωνο : 210 – 3368109
210 – 3368115
FAX : 210 - 3368116**

Αθήνα, 23 / 12 / 2015

Αριθ. Πρωτ. : Φ.10043 / οικ.55133 / 1277

**ΠΡΟΣ : Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα
Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ)**

**Μάρνη 22
104 39 Αθήνα**

ΚΟΙΝ. : 1. ΕΤΑΑ - ΤΣΜΕΔΕ

**Παλαιών Πατρών Γερμανού 3 - 5
105 61 Αθήνα**

2. ΕΤΑΑ - ΤΣΑΥ

**Αχαρνών 27
104 39 Αθήνα**

**3. ΕΤΑΑ - Τομέας Ασφάλισης
Νομικών**

**Σωκράτους 53
104 31 Αθήνα**

4. ΕΤΕΑ

**Φιλελλήνων 13 – 15
105 57 Αθήνα**

**ΘΕΜΑ : «Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων της υποπαραγράφου
Ε.3, της παραγράφου Ε του άρθρου 2 του ν.4336/2015 – Μεταβολές στα
όρια ηλικίας συνταξιοδότησης»**

Με τις διατάξεις της υποπαραγράφου Ε.3, της παραγράφου Ε του άρθρου 2 του ν.4336/2015 επέρχονται μεταβολές στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης για τη λήψη πλήρους και μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος από τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.

Ειδικότερα, από 1/1/2022 για τη λήψη πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος απαιτείται η συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας (με 40 έτη ασφάλισης) ή η συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας (με 15 έτη ασφάλισης), ενώ για τη λήψη μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, εφόσον προβλέπεται η σχετική δυνατότητα από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, απαιτείται η συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας (με 15 έτη ασφάλισης), με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 11 του ν.3863/2010.

Από την ανωτέρω αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης εξαιρούνται, σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη του ν.4336/2015, τα θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα μέχρι 18/8/2015, ημερομηνία ισχύος της διάταξης σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν.4336/2015. Ως θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα θεωρούνται εκείνα που μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία έχει συμπληρωθεί ο απαιτούμενος για συνταξιοδότηση χρόνος ασφάλισης και το όριο ηλικίας, όπου αυτό προβλέπεται, και μπορούν να ασκηθούν οποτεδήποτε.

Για τους ασφαλισμένους που δεν έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι την 18/8/2015, τα προβλεπόμενα βάσει του προγενέστερου νομοθετικού πλαισίου όρια ηλικίας συνταξιοδότησης λόγω γήρατος αυξάνονται σταδιακά έως την 31/12/2021, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους Πίνακες 1 και 2 που περιλαμβάνονται στις ανωτέρω διατάξεις του ν.4336/2015, με καταληκτικό όριο ηλικίας το 62^ο για τον Πίνακα 1 και το 67^ο για τον Πίνακα 2.

Η ανωτέρω σταδιακή αύξηση των ορίων ηλικίας εξειδικεύθηκε περαιτέρω με την αριθ. Φ11321/οικ.47523/1570/23-10-2015 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β', 2311, 26/10/2015), με τα μεταβατικά όρια ηλικίας των Πινάκων να εκφράζονται σε έτη και μήνες προκειμένου να είναι ευχερέστερη η εφαρμογή της ρύθμισης από τους φορείς ασφάλισης. Προκειμένου να καθορισθεί το νέο όριο ηλικίας συνταξιοδότησης ελέγχεται το ημερολογιακό έτος που συμπληρώνεται το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης βάσει του προγενέστερου νομοθετικού πλαισίου (δηλαδή το ηλικιακό όριο που αναφέρεται στη στήλη «Ηλικία» των δύο Πινάκων), και γίνεται η αντιστοίχιση στη στήλη «Ηλικία Συνταξιοδότησης» των Πινάκων αυτών.

Στις περιπτώσεις που βάσει του προγενέστερου νομοθετικού πλαισίου προβλέπεται συνταξιοδότηση χωρίς όριο ηλικίας, η σταδιακή αύξηση σύμφωνα με τους Πίνακες 1 και 2 αρχίζει από 18/8/2015 με όριο ηλικίας το 58^ο έτος, εφόσον η θεμελίωση δικαιώματος προβλέπεται με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης, ενώ σε κάθε άλλη περίπτωση με όριο ηλικίας το 55^ο έτος.

Επισημαίνεται ότι στις περιπτώσεις που το προβλεπόμενο από τους Πίνακες 1 και 2 μεταβατικό όριο ηλικίας συνταξιοδότησης συμπληρώνεται μετά την 1/1/2022, **η σύνταξη καταβάλλεται κατά το έτος που συμπληρώνεται το νέο αυτό όριο ηλικίας συνταξιοδότησης.**

Επιπλέον, στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, επιβάλλεται, πέραν του συνολικού ήδη προβλεπόμενου από την ισχύουσα νομοθεσία ποσοστού μείωσης της σύνταξης, επιπλέον ποσοστό μείωσης 10%

μέχρι τη συμπλήρωση του διαμορφούμενου κατά περίπτωση νέου μεταβατικού ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης. Το επιπλέον ποσό της μείωσης υπολογίζεται επί του ποσού της σύνταξης που προκύπτει μετά την εφαρμογή της προβλεπόμενης μείωσης κατά 1/200 για κάθε μήνα ασφάλισης μέχρι τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση ορίου ηλικίας πλήρους σύνταξης (άρθρο 145 παρ. 3 ν.3655/2008).

Από την αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης εξαιρούνται συγκεκριμένες κατηγορίες ασφαλισμένων και ειδικότερα οι υπαγόμενοι σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, οι συνταξιοδοτούμενοι βάσει του ν.612/1977 ή με διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτή, καθώς και οι μητέρες ή οι χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων.

Κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων του ν.4336/2015 και της κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσας Υπουργικής Απόφασης, επέρχονται οι εξής μεταβολές για τους ασφαλισμένους των τριών Τομέων του κλάδου κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΑ :

A. Μεταβολές στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης λόγω γήρατος

1. Ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992 (Παλαιοί Ασφαλισμένοι)

I. Υπαγωγή ασφαλισμένων στον Πίνακα 1 (καταληκτικό όριο ηλικίας το 62^ο)

Σύμφωνα με την ανωτέρω Υπουργική Απόφαση, στον Πίνακα 1 εμπίπτουν:

α. οι ασφαλισμένοι για τους οποίους από τις προγενέστερες του ν.4336/2015 διατάξεις προβλεπόταν χρόνος ασφάλισης για την κατοχύρωση ή θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος μεγαλύτερος ή ίσος των 35 ετών ασφάλισης.

Ως εκ τούτου στον Πίνακα 1 εντάσσονται οι ασφαλισμένοι που επρόκειτο να συνταξιοδοτηθούν :

- με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης και του 60^{ου} έτους της ηλικίας για τους άνδρες και του 58^{ου} για τις γυναίκες (κατοχύρωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος το 2010), ή
- με τη συμπλήρωση 36 ετών ασφάλισης και του 60^{ου} έτους της ηλικίας για τους άνδρες και του 58^{ου} για τις γυναίκες (κατοχύρωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος το 2011), ή
- με τη συμπλήρωση 37 ετών ασφάλισης και του 60^{ου} έτους της ηλικίας για τους άνδρες και του 59^{ου} για τις γυναίκες (κατοχύρωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος το 2012)

Για τους λοιπούς ασφαλισμένους, δηλαδή όσους δεν έχουν κατοχυρώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα το διάστημα 2010 - 2012, δεν επέρχεται καμία μεταβολή βάσει του ν.4336/2015, και συνεπώς για τη συνταξιοδότησή τους απαιτείται η συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και ηλικία 62 ετών.

Παράδειγμα 1 : Ασφαλισμένος του ΕΤΑΑ, που είχε συμπληρώσει 35 έτη ασφάλισης μέχρι 31/12/2010, επρόκειτο βάσει του προγενέστερου νομοθετικού πλαισίου να συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας. Ο εν λόγω ασφαλισμένος συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας το 2016, οπότε, σύμφωνα με τον Πίνακα 1, θα συνταξιοδοτηθεί στην ηλικία των 60 ετών και 6 μηνών.

Παράδειγμα 2 : Ασφαλισμένη του ΕΤΑΑ, που είχε συμπληρώσει 35 έτη ασφάλισης μέχρι 31/12/2012, επρόκειτο βάσει του προγενέστερου νομοθετικού πλαισίου να συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση 37 ετών ασφάλισης και του 59^{ου} έτους της ηλικίας. Η εν λόγω ασφαλισμένη συμπληρώνει το 59^ο έτος της ηλικίας το 2018, οπότε, σύμφωνα με τον Πίνακα 1, θα συνταξιοδοτηθεί στην ηλικία των 60 ετών και 6 μηνών (εφόσον έχει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης των 37 ετών).

β. οι ασφαλισμένοι για τους οποίους, βάσει του προγενέστερου νομοθετικού πλαισίου, δεν προβλεπόταν όριο ηλικίας συνταξιοδότησης.

Στην περίπτωση αυτή εντάσσονται οι ασφαλισμένοι που πρόκειται να συνταξιοδοτηθούν ως γονείς ή σύζυγοι ή αδέρφια αναπήρων ατόμων (συνταξιοδότηση χωρίς όριο ηλικίας με τη συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης βάσει του άρθρου 37 παρ. 1 του ν.3996/2011).

Με το ν.4366/2015 και την ανωτέρω Υπουργική Απόφαση θεσπίζεται ως όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για την εν λόγω κατηγορία ασφαλισμένων το 55^ο έτος, και οι ανωτέρω ασφαλισμένοι, που υπάγονται στον Πίνακα 1 της εν λόγω απόφασης, ακολουθούν την εξέλιξη των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης του Πίνακα αυτού, με κριτήριο το έτος κατά το οποίο συμπληρώνεται ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης, ήτοι 25 έτη ασφάλισης (με την προϋπόθεση φυσικά ότι συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις του νομοθετικού πλαισίου του ν.3996/2011).

Επισημαίνουμε ότι τα ανωτέρω πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει 25ετία ασφάλισης μέχρι 18/8/2015, εξακολουθούν να συνταξιοδοτούνται ανεξαρτήτως ηλικίας, δεδομένου ότι πρόκειται για θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία.

Παράδειγμα 3 : Ασφαλισμένος του ΕΤΑΑ, με σύζυγο ανάπηρο κατά 80% έχει συμπληρώσει 25 έτη ασφάλισης μέχρι 18/8/2015 και η αναπηρία πιστοποιείται ότι υπήρχε μέχρι την ημερομηνία αυτή, δικαιούται σύνταξη με τον ανωτέρω χρόνο ασφάλισης, χωρίς όριο ηλικίας (εφόσον πληροί και τις λοιπές προϋποθέσεις του θέτει ο ν.3996/2011).

Παράδειγμα 4 : Ασφαλισμένος του ΕΤΑΑ που είναι γονέας ανάπηρου τέκνου, συμπληρώνει 25 έτη ασφάλισης το 2017, οπότε, σύμφωνα με τον Πίνακα 1 δικαιούται σύνταξη με τη συμπλήρωση της ηλικίας των 57 ετών και 8 μηνών (δηλαδή το όριο ηλικίας που αντιστοιχεί στην ηλικία των 55 ετών το 2017).

II. Υπαγωγή ασφαλισμένων στον Πίνακα 2 (καταληκτικό όριο ηλικίας το 67^ο)

Σύμφωνα με την ανωτέρω Υπουργική Απόφαση, στον Πίνακα 2 εμπίπτουν οι ασφαλισμένοι που έχουν κατοχυρώσει ή κατοχυρώνουν μία εκ των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης για τη λήψη πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος, των οποίων το καταληκτικό όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, όπως αυτό είχε καθοριστεί πριν από την ισχύ του ν.4336/2015, είναι το 67^ο.

Ως εκ τούτου στον Πίνακα 2 εμπίπτουν οι γυναίκες, ασφαλισμένες στο ΤΣΜΕΔΕ, στο ΤΣΑΥ και στον Τομέα Ασφάλισης Νομικών, οι έγγαμες γυναίκες του Τομέα Ασφάλισης Νομικών και οι μητέρες ανηλίκων τέκνων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών, για τις οποίες από 1/1/2013 το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης έχει διαμορφωθεί στο 67^ο.

Παράδειγμα 5 : Ασφαλισμένη του ΤΣΜΕΔΕ ή του Τομέα Ασφάλισης Νομικών, που είχε συμπληρώσει 25 έτη ασφάλισης μέχρι 31/12/2010 επρόκειτο, βάσει του προγενέστερου νομοθετικού πλαισίου, να συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας. Η εν λόγω ασφαλισμένη συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας το 2020, οπότε, σύμφωνα με τον Πίνακα 2, θα συνταξιοδοτηθεί στην ηλικία των 65 ετών και 3 μηνών, και μετά την 1/1/2022.

Παράδειγμα 6 : Ασφαλισμένη του ΤΣΑΥ, που είχε συμπληρώσει 21 ½ έτη ασφάλισης μέχρι 31/12/2010, ή έγγαμη ασφαλισμένη του Τομέα Ασφάλισης Νομικών που είχε συμπληρώσει 24 έτη ασφάλισης μέχρι 31/12/2010, επρόκειτο, βάσει του προγενέστερου νομοθετικού πλαισίου, να συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας. Η εν λόγω ασφαλισμένη συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας το 2018, οπότε, σύμφωνα με τον Πίνακα 2, συνταξιοδοτείται στην ηλικία των 63 ετών και 6 μηνών, και μετά την 1/1/2022 (εφόσον έχει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης των 25 ετών).

Παράδειγμα 7 : Μητέρα ανηλίκου τέκνου, ασφαλισμένη του Τομέα Ασφάλισης Νομικών, που είχε συμπληρώσει 21 ½ έτη ασφάλισης μέχρι 31/12/2010, επρόκειτο, βάσει του προγενέστερου νομοθετικού πλαισίου, να συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση του 50^{ου} έτους της ηλικίας. Η εν λόγω ασφαλισμένη συμπληρώνει το 50^ο έτος της ηλικίας το 2016, οπότε, σύμφωνα με τον Πίνακα 2, συνταξιοδοτείται στην ηλικία των 56 ετών και 9 μηνών, και μετά την 1/1/2022 (εφόσον έχει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης των 25 ετών).

Επισημαίνουμε ότι στις ανωτέρω περιπτώσεις γυναικών (με εξαίρεση τις μητέρες ανηλίκων τέκνων), που έχουν κατοχυρώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1/1/2011 και μετά και δεν έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 18/8/2015, οι διατάξεις του ν.4336/2015 δεν έχουν εφαρμογή, δεδομένου ότι το απαιτούμενο για συνταξιοδότηση όριο ηλικίας βάσει του προγενέστερου νομοθετικού πλαισίου (61^ο για όσες συμπλήρωσαν το 60^ο έτος της ηλικίας το 2011 και 62^ο για όσες συμπλήρωσαν το 60^ο έτος της ηλικίας το 2012) έχει ήδη συμπληρωθεί μέχρι 18/8/2015.

Παράδειγμα 8 : Ασφαλισμένη του ΤΣΜΕΔΕ που συμπληρώνει 25ετία μετά την 1/1/2011 και συμπλήρωσε το 60^ο έτος της ηλικίας το 2012, επρόκειτο, βάσει του προγενέστερου νομοθετικού πλαισίου, να συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης και του 62^{ου} έτους της ηλικίας. Το ηλικιακό αυτό όριο έχει ήδη συμπληρωθεί το 2014 και ως εκ τούτου δεν επέρχεται καμία μεταβολή βάσει του νέου νομοθετικού πλαισίου.

2. Ασφαλισμένοι από 1/1/1993 (Νέοι Ασφαλισμένοι)

Στους από 1/1/1993 ασφαλισμένους δεν επέρχονται μεταβολές στα απαιτούμενα για συνταξιοδότηση όρια ηλικίας με την ισχύ του ν.4336/2015, οπότε εξακολουθούν να εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα από την αριθ. Φ.80000/οικ.26985/852/21-11-2012 εγκύκλιο (ΑΔΑ : Β4ΣΞΛ-ΩΘΑ).

Εξαιρέση αποτελεί η περίπτωση συνταξιοδότησης γονέων ή συζύγων ή αδελφών αναπήρων ατόμων βάσει της παρ. 1 του άρθρου 37 του ν.3996/2011, για τους οποίους απαιτείται από 19/8/2015 η συμπλήρωση ηλικιακού ορίου, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα για τους μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένους.

Β. Εφαρμογή πρόσθετης μείωσης στις περιπτώσεις λήψης μειωμένης σύνταξης

Δεδομένου ότι οι Τομείς του κλάδου κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΑ δεν χορηγούν μειωμένη σύνταξη στους μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένους τους, η πρόβλεψη για επιβολή πρόσθετης μείωσης ύψους 10% δεν έχει εφαρμογή στους ασφαλισμένους του ΕΤΑΑ.

Μοναδική εξαίρεση αποτελούν οι περιπτώσεις των μητέρων ανηλίκων τέκνων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών που συνταξιοδοτούνται από τον ανωτέρω Τομέα με τις σχετικές διατάξεις μητέρων ανηλίκων τέκνων του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ βάσει του άρθρου 144 παρ. 1 του ν.3655/2008.

Γ. Εξαιρέση από την αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης

Από την ανωτέρω αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, όσον αφορά τους ασφαλισμένους του ΕΤΑΑ εξαιρούνται οι συνταξιοδοτούμενοι βάσει του ν.612/1977 και με διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτή, και οι μητέρες και χήροι πατέρες ανικάνων τέκνων για κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στις καταστατικές διατάξεις των Τομέων.

Δ. Μεταβολές στα όρια ηλικίας για τη λήψη δεύτερης σύνταξης γήρατος (για τους ασφαλισμένους μέχρι 31/12/1992)

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 42 παρ. 5 του ν.3996/2011, οι ασφαλισμένοι του ΕΤΑΑ μπορούν να λάβουν δεύτερη σύνταξη λόγω γήρατος από τον φορέα με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας και 20 ετών ασφάλισης (ή 16 ετών για μειωμένη σύνταξη γήρατος κατά 50%). Το ανωτέρω όριο ηλικίας παραμένει αμετάβλητο και μετά την ισχύ του ν.4336/2015.

Σε περίπτωση ταυτόχρονης υποβολής αίτησης συνταξιοδότησης και στους δύο φορείς ή εντός εξαμήνου από την ημερομηνία έναρξης της συνταξιοδότησης από τον πρώτο φορέα ασφάλισης, σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη του ν.3996/2011 οι ασφαλισμένοι δικαιούνται να λάβουν δεύτερη σύνταξη λόγω γήρατος από το ΕΤΑΑ εφόσον πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις που προβλέπονται για τους ασφαλισμένους του φορέα που πρόκειται να λάβουν μία μόνο σύνταξη. Συνεπώς, στην περίπτωση αυτή το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης προσδιορίζεται βάσει των Πινάκων 1 και 2, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα.

Για τους εμπίσθους ασφαλισμένους του ΤΣΜΕΔΕ και του ΤΣΑΥ, καθώς και τους δικαστικούς υπαλλήλους του Τομέα Ασφάλισης Νομικών, που συνταξιοδοτούνται με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται για όσους πρόκειται να λάβουν μία μόνο σύνταξη και μετά την παρέλευση της ανωτέρω εξαμήνης προθεσμίας (άρθρο 18 παρ. 6 του ν.3232/2004), το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης προσδιορίζεται και στην περίπτωση αυτή βάσει των Πινάκων 1 και 2, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα.

Δεδομένου ότι με τις ανωτέρω διατάξεις του ν.3232/2004 χορηγείται μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος με επιβολή ποινής ύψους 3% για κάθε έτος ηλικίας που υπολείπεται από το επόμενο της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης μέχρι τη συμπλήρωση του πλήρους ορίου συνταξιοδότησης, θα επιβάλλεται στις περιπτώσεις αυτές η πρόσθετη μείωση ύψους 10%, μέχρι τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας.

Σημειώνουμε ότι σε περίπτωση που το σχετικό δικαίωμα για συνταξιοδότηση βάσει των διατάξεων του ν.3232/2004 έχει θεμελιωθεί μέχρι την 18/8/2015, αλλά ασκείται μετά την ανωτέρω ημερομηνία, δεν επιβάλλεται η πρόσθετη μείωση ύψους 10%.

Παράδειγμα 9 : Μηχανικός, παράλληλα ασφαλισμένος στο Δημόσιο και το ΤΣΜΕΔΕ, συνταξιοδοτήθηκε από το Δημόσιο το 2011, όμως δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί συγχρόνως ή εντός εξαμήνου από το ΤΣΜΕΔΕ. Συμπλήρωσε 35 έτη ασφάλισης στο ΤΣΜΕΔΕ το 2012, οπότε, βάσει του προγενέστερου νομοθετικού πλαισίου, επρόκειτο να συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση 37 ετών ασφάλισης και του 60^{ου} έτους της ηλικίας. Ο εν λόγω ασφαλισμένος συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας το 2016, οπότε, βάσει του Πίνακα 1 θα συνταξιοδοτηθεί στην ηλικία των 60 ετών και 6 μηνών.

Η σύνταξη καταβάλλεται μειωμένη κατά 3% για κάθε έτος ηλικίας που υπολείπεται από το επόμενο της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης μέχρι τη συμπλήρωση του 67^{ου},

εφ' όρου ζωής, ενώ επιβάλλεται και η πρόσθετη μείωση ύψους 10% μέχρι ο ασφαλισμένος να συμπληρώσει το 67^ο έτος της ηλικίας.

Η πρόσθετη μείωση ύψους 10% υπολογίζεται επί του ποσού της σύνταξης που προκύπτει μετά την εφαρμογή της μείωσης που προβλέπεται από το ν.3232/2004.

Ε. Εφαρμογή των διατάξεων του ν.4336/2015 στους φορείς επικουρικής ασφάλισης

Ως γνωστόν, με την παρ. 1 του άρθρου 53 του ν. 2084/1992 ορίζεται ότι οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου των ασφαλισμένων των φορέων κύριας ασφάλισης ισχύουν και για τους φορείς επικουρικής ασφάλισης, στους οποίους υπάγονται οι ασφαλισμένοι.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν.4052/2012, οι ασφαλισμένοι του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ) δικαιούνται σύνταξης, εφόσον θεμελιώνουν αντίστοιχο δικαίωμα συνταξιοδότησης στον φορέα κύριας ασφάλισής τους για την αυτή αιτία και έχουν συμπληρώσει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου που προβλέπει η νομοθεσία του αντίστοιχου φορέα κύριας ασφάλισής τους, καθώς και η γενικότερη νομοθεσία, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Κατά συνέπεια, οι μεταβολές στα όρια ηλικία συνταξιοδότησης από τους φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, που προβλέπονται στα άρθρα 1 και 2 του ν. 4336/2015 και στις Υπουργικές Αποφάσεις Φ.11321/οικ.47523/1570/23.10.2015 (Β'2311, για τους ΦΚΑ) και 122900/0092/27.10.2015 (Β'2325, για το Δημόσιο) ισχύουν και για το ΕΤΕΑ ως αντίστοιχο φορέα επικουρικής ασφάλισης.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΥΠΟΥΛΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

- 1. Γραφείο κ. Υφυπουργού**
- 2. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Κ.Α.**
- 3. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντη Κ.Α.**
- 4. Δ/νση Κ.Α.Α.Α. – Τμήμα Α' (3)**
- 5. Δ/νση Πρόσθετης Ασφάλισης**
- 6. Λοιπές Δ/νσεις της ΓΓΚΑ**
- 7. Τμήμα Γραμματείας και Ενημέρωσης του Πολίτη (ΠΡΙΔΑ)**